

چالش های کودکان و نوجوانان در ایران

چالش‌های کودکان و نوجوانان در ایران

چالش‌های خانوادگی

- بی‌پناهی کودکان در برابر خشونت، اذیت و آزار جنسی و روانی؛
- مجاز بودن تنبیه بدنی کودکان توسط پدر به میزان مصلحت؛ حال آنکه طبق ماده ۱۹ پیمان‌نامه حقوق کودکان، دولت‌ها مکلف به حمایت از کودکان در برابر بدرفتاری والدین و سرپرستان هستند.
- سوءاستفاده جنسی از کودکان در خانواده؛
- فرار از منزل به عنوان اولین راه‌حل نوجوانان در مقابله با خشونت خانگی؛
- فرزندکشی و قتل‌های ناموسی؛ مطابق ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی، چنانچه پدر و جد پدری فرزند خود را بکشد قصاص نمی‌شود و تنها به پرداخت دیه و تعزیر محکوم می‌شود.
- غفلت و سهل‌انگاری منجر به آسیب و کودک‌آزاری؛
- بی‌توجهی دولت به صلاحیت والدین در نگهداری و سرپرستی از کودکان؛ (باقی ماندن کودکان در شرایط پرخطر)

چالش‌های آموزشی

- حذف آموزش‌های جنسی از برنامه مدارس؛
- نبود امکان تحصیل به زبان مادری؛
- بازماندن از تحصیل به دلیل فقر اقتصادی، فرهنگی و زیرساختی؛
- نداشتن ضمانت اجرایی، قانون جریمه مالی اولیایی که مانع از تحصیل کودکان می‌شوند؛
- الزامی نبودن آموزش کودکان در ایران و بی‌تفاوتی نسبت به کودکان بازمانده از تحصیل؛
- عدم آگاه‌سازی کودکان و نوجوانان از حقوق خود؛
- فقدان آموزش‌های مهارت‌های زندگی و توانمندسازی؛
- همسو نبودن آموزش‌های رسمی مدارس با نیازهای روز دانش‌آموزان؛
- محروم ماندن کودکان دهک‌های پایین از راهیابی به دانشگاه‌های معتبر دولتی؛ (رقابت نابرابر با دانش‌آموزان طبقات برخوردار در کنکور)
- افت شدید کیفیت تحصیلی مدارس دولتی؛

چالش‌های کودکان و نوجوانان در ایران

چالش‌های اجتماع و فرهنگ

- عدم بازدارندگی قوانین در رابطه با فروش و اجاره کودکان؛
- تشدید سختگیری‌ها برای حضانت کودکان بی سرپرست؛
- سوءاستفاده جنسی از کودکان در آموزشگاه‌ها و کارگاه‌های کوچک؛
- آمار رو به رشد خودکشی نوجوانان، ناشی از فقدان عدالت اجتماعی، آموزشی، فرهنگی و اقتصادی؛
- فقدان قوانین پیشگیرانه در جلوگیری از اعتیاد نوجوانان؛
- سوءاستفاده بزرگسالان از کودکان و نوجوانان در حمل و خرید و فروش مواد مخدر؛
- کم توجهی به افسردگی به عنوان شایع‌ترین اختلال روانی در میان نوجوانان؛
- کودک همسری، کودک مادری و نقض پیمان‌نامه حقوق کودک؛
- فقدان حمایت قانونی از کودکان کار؛ (اگرچه ماده ۷۹ قانون کار، به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال را ممنوع کرده، اما همین قانون با استثناء کردن کار در کارگاه‌های کوچک و خانگی، کار کودکان را مجاز دانسته است.)
- فقدان قوانین در برخورد ریشه‌ای با تکدی‌گری، زباله‌گردی و قاچاق کودکان؛
- تشدید بی‌عدالتی‌ها در خصوص کودکان غیرایرانی ساکن ایران؛
- بالا بودن مرگ و میر و آسیب‌های جسمی و فیزیکی قابل پیشگیری در کشور؛ (آسیب‌های ناشی از سهل‌انگاری)
- ایمن نبودن فضای مجازی برای کودکانی که با فیلترشکن به اینترنت دسترسی نامحدود دارند؛

چالش‌های زیرساخت و مبلمان شهری

- بهداشتی نبودن آب‌خوری و سرویس بهداشتی مدارس؛
- ناامن بودن و نامناسب بودن مدارس دولتی در بسیاری از مناطق کمتر برخوردار؛
- وجود مدارس کپری و غیراستاندارد؛
- دسترسی نداشتن به آب شرب سالم در برخی مناطق کشور؛ (قربانی شدن کودکان در هوتک‌ها)
- استاندارد نبودن پارک‌های بازی متناسب با سن و سال کودکان؛
- کم‌توجهی به ایمنی کودکان در فضاهای عمومی و معابر؛
- نبود کتابخانه‌های تخصصی کودکان و نوجوانان؛
- بی‌توجهی به ایمنی سرویس‌های حمل و نقل دانش‌آموزان؛

چالش های کودکان و نوجوانان در ایران

چالش های حقوقی

- مغایر بودن سن مسئولیت کیفری در قانون مدنی ایران با کنوانسیون حقوق کودک
- عدم تخصیص حقوق مربوط به کودکان نامشروع مغایر با تعهدات بین المللی
- مبادرت به صدور حکم طلاق و حضانت در تعارض با اصل تامین نفع و سلامت کودک
- حق انحصاری پدر نسبت به ممنوع الخروج کردن کودکان، (طبق بند ۱ ماده ۹ پیمان نامه حقوق کودک چنانچه پدر و مادر در دو کشور متفاوت زندگی کنند، کودکان می توانند آزادانه میان این دو کشور سفر کنند).
- عدم دسترسی به اطلاعات آزاد برای کودکان و نوجوانان، در شرایط منع استفاده از اینترنت و فیلترینگ شدید
- بی توجهی کمپانی های سرویس دهنده اینترنت به ارائه امکانات کنترل دسترسی به والدین
- فقدان ضمانت اجرایی قانون منع ازدواج فرزندخوانده با سرپرست
- حذف حمایت قانونی از آزارهای روحی و روانی کودکان در قانون حمایت از کودکان توسط شورای نگهبان
- عدم وجود پشتوانه قانونی برای مشاوران و مددکاران اجتماعی در حمایت از کودکان
- کودک محور نبودن قوانین مدنی در ایران
- عدم حمایت حقوقی از کودکان در برابر همه اشکال استثمار و بهره کشی؛
- اجرای محدود و کند قانون اعطای تابعیت به فرزندان مادران ایرانی و پدران غیرایرانی؛
- بی شناسنامه ماندن کودکان در مناطق حاشیه ای؛
- تشکیل نشدن پلیس تخصصی کودکان؛
- رعایت نشدن استانداردهای حقوقی برخورد با کودکان معارض قانونی؛